

La Lliga Regionalista...

Josep Grau,
La Lliga Regionalista i la llengua catalana...
Publicacions de l'Abadia de Montserrat, Barcelona 2006.

Són molts els qui situen en la llengua el primer símbol de la consciència identitària d'un territori. I, per a bastir aquesta identitat, l'aspecte lingüístic ha esdevingut sovint un instrument al servei de la polí-

tica. En aquesta línia cal valorar la proposta que avui tenim entre mans, el llibre de Josep Grau –fruit de la seva tesi doctoral–, que aborda des d'una perspectiva diferent «la qüestió de la llengua»: ho fa a partir de l'anàlisi exhaustiva de l'activisme lingüístic dut a terme pel catalanisme polític, resseguint l'evolució del principal partit, la Lliga Regionalista.

Se'ns proposa, doncs, un viatge a la Catalunya de principis de segle, un recorregut a través de les diverses fites del català: des de la consecució d'un codi normatiu –que havia de dotar de prestigi i unitat la llengua–, fins a una relativa normalització de l'idioma en els àmbits públics, polítics i institucionals, malgrat la pugna constant amb el castellà, la llengua de l'Estat i l'única oficial, en aquells moments.

Per a resseguir l'obra lingüística de la Lliga, l'autor es basa en un buidatge exhaustiu i rigorós de fonts diverses: premsa de l'època, entre la qual destaca *La Veu de Catalunya* (portaveu de la Lliga i, per tant, prin-

cipal plataforma de difusió de tots els successos en matèria lingüística); discursos polítics; correspondència privada dels dirigents del partit; i material divers d'arxiu. Tot plegat, perfectament narrat en un discurs on el relat i les fonts s'enllacen perfectament per a donar pas a una teoria de conjunt avalada per un treball de recerca molt notable.

En les pàgines del llibre se'ns ofereix un testimoni de primera mà d'algunes de les polèmiques més rellevants, com ara la lluita per l'accés del català a l'ensenyament, a les administracions, a les comunicacions telefòniques, etc.; la campanya per aconseguir l'oficialitat del català; i, sobretot, la lluita per fer front als atacs i ofenses a la llengua catalana procedents dels sectors més castellanistes.

L'autor fa notar el grau de politització que adquirí la llengua catalana en aquell període, en què va esdevenir un autèntic emblema polític en mans de la Lliga i un reclam constant en els discursos electorals («Voteu per la llengua catalana», «Qui

odia la llengua catalana, odia Catalunya»), però també una arma de doble tall: el compromís polític amb els partits més conservadors coartà una vegada i encara una altra la causa lingüística.

La dictadura de Primo de Rivera esborrà, tanmateix, l'obra duta a terme durant més de dues dècades i restà sols el testimoni de l'Institut d'Estudis Catalans, que precisament enguany commemora el seu centenari.

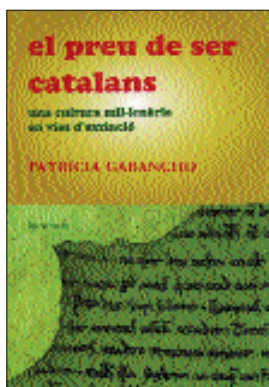
Val la pena adonar-se del caràcter de supervivència d'una llengua que ha hagut de lliurar una batalla darre una altra per mantenir-se viva en el si del seu domini lingüístic, malgrat les nombroses proscripcions oficials a què ha estat sotmesa.

Salvant les diferències, la problemàtica de l'ús de la llengua continua essent vigent (són notables les interferències de la llengua veïna en molts dels àmbits públics, de la vida quotidiana, etc.).

Cal que ens preguntem si la llengua sortirà victoriosa d'aquest últim assalt. ◆

CLARA BARNADA

El preu de ser catalans

Patricia Gabancho,
El preu de ser catalans,
Editorial Meteora,
Barcelona 2007.

Patricia Gabancho és una argentina que viu a Catalunya, de cultura universal; però és més conscientment catalana que bona part dels intel·lectuals que viuen del món català, sobretot a

l'hora de destacar els punts febles de la realitat cultural catalana. Així, en literatura, despulla autors catalans com Ruiz Zafon, que no és que no escriguin en català sinó que no han llegit res dels grans autors catalans i que, per si fos poc, desconeixen la realitat històrica del paisatge català que descriuen. En relació a l'actitud lingüística, denuncia sense manies grups com els Estopa, que no són capaços d'articular ni una paraula en català quan són entrevistats en la televisió catalana, malgrat haver fet a l'escola tota la immersió lingüística pertinent.

Es tracta d'un llibre excepcional, que contribueix a fer reflexionar críticament un públic ampli i que parla de tots els significats i potencialitats de la cultura: «A més cultura, més independència. A menys cultura, més passió impresentable, futbolera.»

Enmig d'un llibre desordenat, fa afirmacions discutibles dient que, tot i que a Catalunya en termes socials no hi ha dues comunitats, avui és un país bilingüe i bicultural; i que hi ha una població que és bilingüe i bicultural i una altra que és monolingüe i

monocultural en castellà, i un mosaic de parcel·les de cultures pròpies dels immigrants. I fa afirmacions indiscutibles dient que es vol fer del rètol *cultura catalana* un contenidor de tot el que es fa a Catalunya, però que aquesta maniobra amaga que en realitat hi conviuen dues cultures, la catalana i l'espanyola; i que, consegüentment, de cultura catalana en castellà no n'hi ha, atès que la llengua marca una frontera, i en literatura, llengua és identitat. Trist és adonar-se que moltíssima gent viu a Catalunya desconeixent-ho tot de la cultura catalana.

Sobre el tema de la integració, en relació a la llengua, considera que el problema greu no és que molts immigrants hagin mantingut la seva identitat cultural; el problema és que hagin llegat aquesta identitat a les següents generacions –actualment la tercera. I el procés es va repetint amb la nova immigració. «Immersion lingüística no és allò que fan els nens castellanoparlants a Catalunya durant les poques hores de classe [...]. Immersion vol dir sortir al carrer i trobar-te sense cap altra opció lingüística que la de la llengua en la qual

t'estàs immergint, i, doncs, guardar-te la llengua personal per a l'ús exclusiu del teu àmbit personal.»

Un llibre de grans veritats: «Els defensors del "bilingüisme" batallen per treure el català dels tres únics àmbits on el català és present amb intensitat: de l'escola, de la política i dels mitjans públics de comunicació; però no mouen cap dit per posar el català allà on falta: en els àmbits de consum i de masses.»

Veritats punyents: Catalunya integra per la via de descatalanitzar-se, parlant en castellà. Guai-teu com «un castellanoparlant en contacte amb un catalanoparlant, es multiplica per dos».

I moltes més afirmacions interessants que haurien de fer pensar seriosament els responsables de les ofertes culturals (com els de l'Ajuntament de Barcelona) o els de normalització lingüística, de qui afirma que «l'espantós lema "El català va amb tu" ni funciona com a lema seductor ni és lingüísticament genuí, i que ens transporta a l'època en què el català era considerat una cosa (cosa de tots, però cosa)». ◆

JORDI SOLÉ I CAMARDONS